



VÄGEN FRÅN TRÄLDDOM

POLITIK FÖR ETT RIKARE SVERIGE



CENTERSTUDENTER

Svensk ekonomi har de senaste åren stått stilla. Tillväxten är svag, välståndet sjunker, köpkraften är låg och arbetslösheten är rekordhög. Omvärldsfaktorer står inte för förklaringen. Tillväxten har som exempel i Danmark varit dubbelt så stark som i Sverige de senaste två åren och den amerikanska tillväxten har varit tre gånger så stark. Svensk ekonomi är stagnant och vi halkar allt mer efter andra delar av den rika världen. Om utvecklingen håller i sig riskerar vi inte bara människors egna hushållsekonomi och välmående, utan Sveriges historiska position som innovations- och föregångsland.. För att vi inte ska hamna där behövs reformer.

Tillväxtens betydelse är långt mer omfattande än enbart siffror i olika internationella jämförelser och ekonomiska rapporter. Tillväxten är avgörande för vilket utrymme vi har för att kunna leva våra liv som vi vill. Låg tillväxt gör oss fattigare på semestern, gör att vi inte kan finansiera vård och skola, samt sätter käppar i hjulet för den som vill ta sig från förorten till stan och göra en livsresa. När ekonomin växer får människor möjlighet att köpa bättre mat, investera i ny teknik och ta del av kultur och fritidsaktiviteter som berikar deras liv. En stark konsumtion speglar ett välmående samhälle där människor har råd att prioritera både det nödvändiga och det som skapar glädje i vardagen. När tillväxten stannar av minskar dock dessa friheter. Tillväxten är med andra ord helt avgörande för att vi ska kunna utvecklas och ha

möjligheten att forma våra egna liv.

Liberala reformer har gjort att Sverige har kunnat gå från en fattig jordbruksekonomi till ett av världens rikaste industriländer. Med framförallt näringsfriheten som startskott under 1800-talet skapades större rörlighet i ekonomin och gjorde det möjligt att kanalisera resurser dit produktiviteten var som högst och skapade bättre förutsättningar för investeringar. Tillväxten tog fart och svensk ekonomi mer än tiodubblades de följande 50 åren. Samma mönster syns tydligt även efter 1990-talets valfrihetsreformer och 2000-talets skattesänkningar och avregleringar.

Svensk ekonomi har idag flera strukturella problem. I sammanhanget handlar det bland annat om att företag har svårt att hitta kompetent arbetskraft, att det för många inte lönar sig att arbeta och att det idag är svårt att hitta en bostad där jobben finns. Regeringen och Socialdemokraterna har tydligt visat att de sätter andra intressen framför den svenska ekonomin, oavsett om det rör sig om att göra svårare för de som vill komma hit och jobba, korta arbetstiden eller för den delen stå handfallna inför en komplett havererad boendemarknad. För att svensk ekonomi åter ska kunna ta fart behövs det nu en ny våg av liberala reformer och Centerpartiet måste vara den främsta förespråkaren för att kunna bryta de senaste årens stagnering.



1. STRAFFBESKATTA INTE ARBETSTAGARE

Att sänka skatten på arbete i Sverige är inte bara en fråga om rättvisa för att den som tjänat in pengarna ska få behålla mer i plånboken – det är en strategisk investering i vårt lands framtid. Med dagens höga skattenivåer blir det svårt för Sverige att konkurrera globalt, att attrahera talanger och främja innovation. Sverige har under de senaste åren tappat mark jämfört med andra länder, inte minst USA, där ekonomin växer snabbare och förutsättningarna för företagen är betydligt mer gynnsamma. Om vi inte agerar riskerar vi att fastna i en nedåtgående spiral där välståndet urholkas och allt fler väljer att lämna landet för bättre möjligheter utomlands.

Höga skatter på arbete hämmar inte bara individens möjlighet att förbättra sin ekonomiska situation, utan bromsar också entreprenörskap och arbetsmarknadens dynamik. När människor tvekar inför att anställa eller förverkliga sina idéer förlorar vi värdefull innovation och potential till ekonomisk tillväxt. Höga skatter bidrar också till att skillnaden mellan inkomster av bidrag eller arbete blir mindre, där fler blir beroende av bidrag istället för att kunna försörja sig själva genom arbete. Resultatet är ett land som står still medan andra rusar framåt.

Vi kan inte acceptera att Sverige halkar efter. Idag, enligt IMF:s beräkningar, är Sverige fattigare än alla amerikanska delstater utom Mississippi sett till BNP per capita. Detta är inte den position ett land som länge har varit känt för sin innovationskraft och höga levnadsstandard ska nöja sig med. För att återta vår roll som ett föregångsland krävs modiga reformer som stimulerar arbetsmarknaden, ökar köpkraften och säkerställer att människor får behålla en större del av sin inkomst. Principen om "hälften kvar" är inte nog.

Att sänka skatten på arbete är inte enbart en fråga om tillväxt, utan om grundläggande rättvisa. Varje individ har rätt att behålla mer av sin inkomst och känna att deras hårda arbete gör skillnad. Det är dags att skapa ett skattesystem som belönar flit och ambition och gör Sverige till ett land där människor vågar drömma, arbeta och satsa på sin framtid. Med rejäla skattesänkningar på arbete kan vi uppnå det.

2. SVERIGES TILLVÄXT DRIVS AV STÄDER

Sveriges tillväxt drivs av ett fåtal hubbar, industrikluster och städer. Under 2022 fanns det endast tre län som låg på eller över riksgenomsnittet av bruttoregionalprodukt (BRP) per capita. Stockholms län, överlägsen högst på 758 000 kronor, Norrbotten på 636 000 kronor och Västra Götaland på riksgenomsnittet på 559 000 kronor per capita.¹ Stockholm står enskilt för närmare en tredjedel av hela Sveriges BNP och hälften av den svenska tillväxten.² Storstäder utgör ofta hubbar som möjliggör för Svenska företag att samla kompetens och bli världsledande, oavsett om det rör sig om musikstreamingtjänster, pappersprodukter eller lastvagnar. Det är tydligt att Sveriges ekonomiska motor ligger i norr och storstäderna, framförallt med tyngdpunkt i Stockholm. Vill vi då att Sveriges ekonomi totalt ska växa måste tillväxten i dessa områden fortsatt stå stark.

En stor risk för tillväxten, speciellt i storstäder, är bostadsmarknaden. OECD menar att bostadsmarknaden är en av de främsta orsakerna till låg tillväxt i Sverige.³ Bostadsköerna för förstahandskontrakt i Stockholm är runt ett decennium samtidigt som näringslivet skriker efter arbetskraft. Sveriges och

synnerligen Stockholms dysfunktionella bostadsmarknad är ett direkt hot mot vårt lands tillväxt. När städer inte kan välkomna nya invånare eller ens erbjuda boende för de som vuxit upp i den läggs en våt filt över den svenska ekonomin.

Hyresmarknaden måste bli mer tillgänglig, köerna måste kraftigt minska och rörligheten måste öka. Hyresregleringen är den enskilt största orsaken till de stora problem som ingen har lyckats lösa på decennier, det är dags att införa fri hyressättning. Det räcker inte att prata om att öka byggandet, hyresmarknaden behöver reformeras i grunden för att våra städer och i förlängningen Sveriges tillväxt ska få de förutsättningar som krävs.

Den otillgänglighet som präglar den svenska bostadsmarknaden måste brytas. Därför bör fri hyressättning över tid fasas in i hela hyresbeståndet. För att möta denna övergångsperiod bör bostadsbidraget stärkas och kombineras med reformer åsyftade att underlätta ytterligare bostadsbyggande.

1 Statistiska centralbyrån (2024) "Fortsatt varierad utveckling i Bruttoregionalprodukten (BRP) 2022"
2 Stockholms handelskammare (2023) "Så blir ekonomin 2023 – region för region"
3 Altinget (2023) "OECD ser med oro på svensk hyresmarknad – "våldigt allvarlig situation"

3. FRI ARBETSKRAFTS- INVANDRING

Bristen på kompetent arbetskraft är ett av Sveriges största tillväxthinder. Om alla vakanser hade fyllts, hade det skapat ett produktionsvärde på 58 miljarder kronor enbart i Stockholm stad.⁴ Enligt Svenskt Näringsliv misslyckas var fjärde rekryteringsförsök på grund av att det inte finns medarbetare med rätta kompetenser.⁵ Utmaningarna att hitta rätt kompetens finns i hela landet, i samtliga branscher och i alla typer av företag, men är störst bland teknik- och industriföretagen och i storstadsregionerna, längs Norrlandskusten och i Blekinge.

2023 införde regeringen ett lönegolv på 27 300 kronor, alltså den lägsta lön en arbetskraftsinvandrare måste tjäna för att få arbeta i Sverige. Lönegolvet är problematiskt på flera sätt. För det första går det helt emot den svenska modellen som innebär att det är parterna som förhandlar om arbetstgarens lön.

För det andra, menar experter, att det riskerar öka fusket och missbruket genom att ännu fler kommer uppge en högre lön än vad de faktiskt har.⁶ För det tredje hämmar det företags, inte minst små företags, möjligheter att växa och stärka Sveriges produktivitet. Ska Sverige kunna fortsätta konkurrera som land och bygga en välfärd som står rustad kommer det behövas fler ingenjörer och läkare, inte färre.

Sverige är idag i akut behov av utländsk arbetskraft. Därför vill vi ta bort det lönegolv som idag finns för svenska företag att anställa utländsk arbetskraft. Dessutom vill vi ta bort det fackliga yttrande som krävs när Migrationsverket granskar arbetstillstånden. Om du har fått en anställning ska du vara välkommen till Sverige. De hinder som idag gör att den svenska ekonomin hackar och drar ner tillväxten måste bort.

4 Stockholms Handelskammare (2023) "Så hämmas Sveriges tillväxt av brist på rätt kompetens"
5 Svenskt näringsliv (2024) "Förslag till ett nytt resurstilldelningssystem för högre utbildning"
6 Tidningen Näringslivet (2024) "Massiv kritik mot nytt lönegolv – "Uppseendeväckande"